

ODBRANA

»ODBRANA« izlazi u Šibeniku redovito srijedom ujutro
Uredništvo i uprava nalaze se u prostorijama
na Poljani Kralja Petra I. (nad Narodnom kafanom)
Telefon br. 81.

Vlasnik-izdavač: Konzorcij »Odbrana«.

Pretstavnik, glavni i odgovorni urednik:
MILIVOJ GRUBIŠIĆ, advokat. pripr.

GODINA I

Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10
Pojedini broj Din. 1.50
Čekovni račun br. 33.934

Šibenik 1 decembra 1938

Rukopisi se ne vraćaju.
Oglasi se računaju po tarifi.
Plativo i utuživo u Šibeniku.

BROJ 19

11 decembar

pretstavlja za nas jugoslovenske nacionaliste odmjeravanje snaga naprama jednom frontu destruktivnih i po ideologiji raznorodnih elemenata, koji već punih dvadeset godina nastojavaju da jednom sistematskom rušilačkom akcijom unište veliko djelo ostvareno krvlju i naporima najboljih sinova našeg troimenog naroda. Nije ovo prvi put da se vrši ovakvo odmjeravanje snaga. Ali je ovo prvi put u historiji jugoslovenske države da se udružuju svi destruktivni elementi u jedan front u cilju likvidacije dvadesetogodišnjeg našeg zajedničkog jugoslovenskog života.

Zbog toga pretstojeći izbori ima da odluče da li će naš državni brod kretati i dalje onim putem kojeg nam je označio i krvlju svojom zapečatio najveći sin ove zemlje Mučenik Kralj Aleksandar I. Ujedinitelj ili će naš državni brod morati da skrene sa tog mirnog i srećnog puta u maglu i neizvjesnost.

Mi vjerujemo u zdrav instinkt našeg naroda i duboko smo ubjedjeni da će se i ovo decembarsko odmjeravanje snaga završiti punom i velikom pobjedom naših jugosl. redova. Više je nego izvjesno da će ovo biti konačni i najveći udarac svima onima, koji žele rasparčavanje Jugoslavije.

Jugoslovenski nacionalisti okupljeni su ovog puta pod barjakom jednog od naših najvećih, ako ne i najvećeg državnika, koji je svojom dalekovidnošću i rijetkom državničkom sposobnošću, u najtežim momentima našeg državnog života, spasao zemlju od svih spoljašnjih i unutrašnjih udara. Rušioći ove zemlje okupljaju se danas oko federaliste dra. Mačeka, koji je svojom negativnom politikom doveo jedan veliki dio hrvatskog naroda na ivicu propasti.

Kod ovakvog stanja stvari naš će narod, vjerujemo, znati da ispravno ocijeni značaj ovih izbora i da će dati svoje povjerenje onom frontu, koji objezbjedjuje našoj zemlji mir i sigurnost na granicama, a jedinstvo i blagostanje unutar granica.

Dok nam rušilački elementi, koji se danas okupljaju oko dr. Mačka ne pružaju garancije za uspješno vođenje naše unutrašnje i spoljne politike, nastupajući bez određenog programa, dotle naš front, koga predvodi šef Jugoslovenske Radikalne Zajednice g. Dr. Milan Stojadinović, pretsj. vlade, ima svoj program kako u

Dvadesetogodišnjica Ujedinjenja

Sutra se navršava dvadeset godina otkako smo se mi Južni Slaveni ujedinili u jednu narodnu državu pod žezlom narodne Dinastije Karadjordjevića. Taj najveći historijski događaj za naš narod uslijedio je nakon vjekovnih napora i golemih žrtava, koje smo morali doprinijeti za ostvarenje tog, u svakom pogledu, uzvišenog cilja.

Iza kako su se u toku naše narodne istorije neuspjehom završili mnogi dobro zasnovani pokušaji, aktivna, organizovana borba na političkom i državnopravnom polju, koju je naš narod na cijelom svom etnografskom području poveo za oslobodjenje i ujedinjenje, može se uzeti od t. zv. Riječke rezolucije. Riječkom rezolucijom naš je narod na jedan i nedvouman način istakao svoje nacionalne ciljeve i formirao svoj budući politički program.

Od Riječke rezolucije, sve do tada više manje pojedinačne i rastrgane akcije, povezuj se u jedan zajednički plan na ostvarenju nacionalne slobode i nezavisnosti. Taj je plan osobito naišao na oduševljeni prihat jednako kod hrvatske, kao kod srpske i slovenačke omladine, koja je za ostvarenje nacionalnih ideala pokazala spremnost na sve žrtve. Omladina je svojim idealizmom i svojom odlučnošću oduševila i približila raznorodne političke struje i pokrete, i tako čitav naš javni i politički život usmjerila za pobjedu velike nacionalne stvari.

Žrtve, goleme žrtve u krvi, naravno da su bile neizbježive. Najprije balkanski, zatim svjetski rat.

pogledu unutrašnje tako i u pogledu naše spoljne politike, a taj je program velikim dijelom već danas oživotvoren. U svima domenama našeg narodnog i državnog života došao je do punog izražaja program koga je zamislio naš vodja g. Dr. Stojadinović. Rezultati koji su postignuti dosadašnjim radom vlade g. dr. Milana Stojadinovića najbolja su nam garancija da će u budućnosti naša zemlja osjetiti blagotvornost od politike koju vodi dr. Stojadinović.

Ako se sada zapitamo šta naš narod može da očekuje od razdružene opozicije, odgovor nam je jasan: neizvjesnost, koja našem narodu i unutar i van granica ima da donese nove teške potrese i poremećaje, koje smo, zahvaljujući mudroj politici koju već tri i po godine sprovodi vlada g. dr. Milana Stojadinovića, već prebrodili.

Zbog toga jedanaestog decembra ulazimo u borbu sa devizom: „ZA VELIKU, MOČNU, JEDINSTVENU I NAPREDNU JUGOSLAVIJU.“

Nj. Vel. Kralj Petar II.

U ovom posljednjem velikom ratu, sve česti jugoslovenskog naroda doprinijele su maksimum onoga, što jedan narod može da da za veliko djelo svoje slobode. Vojnička i revolucionarna akcija tražila je bezprimjerna junaštva i neviđene hektombe mrtvih. Ali je zato neprijatelj bio oboren za vječna vremena, a vjekovni narodni ideal postao je stvarnost.

U oktobru 1918 godine neprijatelj je pobjeđen na ratištu i njegova tiranska vladavina sa svim katastrofalnim posljedicama za nas, uklojena je nepovratno.

Taj čin pobjede pravde, slobode i načela narodnosti, pozdravio je čitav kulturni i napredni svijet s olakšanjem i vedrim nadama za budućnost. Narođito smo mi Južni Slaveni imali razloga da ishod velikog rata dočekamo u delirije oduševljenja, jer niko i nije pod vlasti tuđina doživio progona kao što je naš narod.

Nakon što smo vojnički pobijedili neprijatelja, trebalo je hitno organizovati slobodu i sprovesti narodno ujedinjenje u zajedničku državu. Zato je Središnji odbor Narodnog vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba u Zagrebu već 24 novembra 1918 godine, na svojoj historijskoj sjednici, donio zaključak, kojim se proglašuje ujedinjenje Jugoslavena sa područja bivše Austro-Ugarske monarhije s braćom iz Kraljevine Srbije i Crne Gore. Ova odluka Narodnog vijeća u Zagrebu prihvaćena je jednodušno od svih tadašnjih regionalnih narodnih predstavništva.

Tako je, na osnovu jasno i oduševljeno izražene narodne volje, tadašnji Regent, kasniji naš besmrtni Kralj Aleksandar I. Ujedinitelj, mogao na 1 decembra 1918 god., u prisutnosti najodabranijih i najvidjenijih narodnih predstavnika, da na svečan način proklamuje ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca u

jednu jedinstvenu narodnu državu.

Taj svečani historijski državno-pravni akt cjelokupni naš narod je s nepodjeljenim simpatijama i velikom radošću primio i odobrio u saznanju, da su mu time otvoreni svi putevi za miran, napredan, slobodan i častan život.

I ko hoće da bude dobronamjran i slobodan od svake zlobe i predrasuda, treba da prizna, da se naš narod u tim svojim nadama nije razočarao. Kada se retrospektivno osvrnemo na dva minula decenija zajedničkog narodnog i državnog života, vidimo da su postignuti golemi rezultati na unapređenju narodnog, privrednog, kulturnog, društvenog i političkog života.

Naš je narod zabilježio veoma značajne uspjehe u svima domenama javne i privatne djelatnosti, i mi smo u stanju danas da tačno i sigurno odredimo bližu budućnost, u kojoj će djelo potpune nacionalne konsolidacije biti na opće zadovoljstvo dovršeno.

Zato će dvadeseta obljetnica našeg narodnog oslobodjenja i ujedinjenja biti proslavljena u čitavoj nasoj zemlji rijetkim oduševljenjem od čjelog rodoljubnog, naprednog i svijesnog pučanstva, koje čvrsto vjeruje da će nam budućnost biti sve ljepša, a jedinstvena država sve snažnija i uglednija. Ta se vjera oslanja na one faktore, koji tvore nerazorive temelje naše narodne i državne zgrade, a to su: ustavna monarhija sa Dinastijom Karadjordjevića, kao najidealniji sistem našeg državnog uređenja, i jugoslovenstvo, kao najvjeraniji i najsretniji izraz našeg narodnog osjećanja,

Šibenik i sjeverna Dalmacija, u vijek vjerni svome tradicionalnom patriotizmu i poštenju, pridružuju se općoj narodnoj radosti i veselju prigodom dvadesetogodišnjice našeg nacionalnog oslobodjenja i ujedinjenja i kliču s veseljem i vedrim pouzdanjem u budućnost: živio Kralj Petar II! Živjela Jugoslavija! Živjelo narodno i državno jedinstvo!

Za prets. Čehoslovačke izabran je g. E. Hacha

Pretstavnički dom na izornoj sjednici u prisustvu gotovo svih čeških, slovačkih i potkarpatsko-ukrajinskih narodnih poslanika i senatora izvršio je 30. ov. mj. izbor novog pretsjednika Čehoslovačke Republike. Rezultat izbora proglasio je pretsjednik Narodne skupštine Malypetr. Od prisutnih 312 članova pretstavničkog doma glasali su za pretsjednika Vrhovnog upravnog sudišta g. dra. Hacha 272 narodna poslanika. 29 glasovnica predano je praznih, a te potječu od komunista.

Skradinska i Kninska Krajina, Bukovica i Ravni Kotari

jednodušno odobravaju politiku vodje g. Dr. Stojadinovića

Veliki zbor JRZ u Kistanjama. — Smotra naše snage u Gjevrskama. — Preko 8000 crvenih kapa odobrilo je politiku JRZ i burno pozdravilo svoje pretstavnike ministra g. dra Novakovića i kandidate gg. dra Slavka Grubišića i dra Vujasinovića

Nedjelja, 27. ov. mj., bilježi jedan od najvećih uspjeha naše stranke u Šibenskom srezu kao i u cijeloj Sjevernoj Dalmaciji. Zborovi koji su u nedjelju održani u Gjevrskama, Kistanjama, Kninu, Radučiću i Dubravi pokazali su veliku snagu jugoslovenskih nacionalističkih redova. Dok se po selima šuljaju kojekakvi demagoški agitatori i došaptaci, pred tribinama u Dubravi, Gjevrskama i Kistanjama defilovale su hiljade svijesnih i discipliniranih seljaka u crvenim kapama i slušali su mušku riječ svojih vodja. Poslije nedjeljnih zborova može se bez pretjerivanja tvrditi, da je narod iz skradinske općine listom za politiku, koju sprovodi vodja g. dr. Milan Stojadinović.

U Dubravi

održan je zbor u 9 sati izjutra. Oko 200 pristalica naše stranke saslušali su govor svoga poslaničkog kandidata g. dra Slavka Grubišića, koji je iznio rad Kraljevske Vlade na ekonomskom i socijalnom polju. Govorili su još gg. Milivoj Grubišić, pretsjednik mjesnog odbora JRZ iz Šibenika i Petar Sunara, pretsjednik općine, pak je zbor zaključen uz pucaanje prangija.

U Kistanjama

Agitacioni odbor sa pjevačkim zborom JRZ obišao je u nedelju izjutra skoro sva sela skradinske općine. Na svome putu pjevači su bili toplo pozdravljeni od seljaka. Naročito su bili oduševljeno dočekani i pozdravljeni u Kistanjama, gdje su došli da prisustvuju velikom zboru JRZ, koga je organizovao poslanički kandidat g. dr. Vuk Vujasinović. Oko 11 i po časova imponantna masa od preko 5000 ljudi pozdravila je dolazak na tribinu ministra g. dra Novakovića i ostalih prvaka JRZ. Zbor je otvorio poslanički kandidat za benkovski srez g. dr. Vuk Vujasinović, a zatim je dao odmah riječ ministru g. dr. Novakoviću, koji je održao dugi govor u kome je iznio velike uspjehe politike Vlade g. dra Milana Stojadinovića. Govor ministra g. dra Novakovića bio je često prekidan oduševljenim odobravanjem. Klicalo se Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom Domu, Knezu-Namjesniku Jugoslaviji i vodji dr. Stojadinoviću. Oduševljenje, koje je manifestovano u Kistanjama, najbolje je pokazalo s kime je narod Bukovice i Ravnih Kotara. Poslije ministra g. dra Novakovića govorili su još kandidat za srez šibenski g. dr. Slavko Grubišić, koji je održao jedan vrlo temperamentan govor, i g. dr. Djordje Malešević. Zbor je zaključio g. dr. Vuk Vujasinović. Poslije zajedničkog ručka ministar g. dr. Novaković sa pratnjom prosljeđio je za

Gjevske

gdje je takodjer održan veliki zbor naše stranke. Već od ranog jutra iz svih sela skradinske općine narod je pristizavao u Gjevske. Veliki broj

seljačkih kola okićenih zastavama, a isto tako i nekoliko automobila prevezli su u Gjevske više hiljada ljudi. Na sve strane orila se pjesma i klicalo se Kralju i Jugoslaviji.

Počasna tribina bila je sva iskićena državnim trobojkama i zelenilom.

Ministar g. dr. Niko Novaković

Ispod slike Nj. V. Kralja i vodje dra Stojadinovića bila je velika značka JRZ. Nešto prije početka zbora stigli su automobilima iz Kistanja prvaci JRZ ministar g. dr. Niko Novaković, kandidati gg. dr. Slavko Grubišić, dr. Vuk Vujasinović, zatim članovi banovinskog odbora JRZ iz Splita gg. Sokolić i Čavlina, pretsjednik općine iz Kistanja g. Lazo Krneta, poslanički kandidat za srez biogradski g. prof. Antunović, pretsjednik skradinske općine g. Dragišić, pretsjednik šibenske općine g. Sunara, Vojin Malešević, zamjenik kandidata, dr. Đorđe Malešević, Milivoj Grubišić, Zlatko Kačić i drugi. Njihov dolazak masa je pozdravila frenetičkim aplauzom i burnim poklicima »Živjeli! Živio Kralj! Živjela Jugoslavija! Živio dr. Stojadinović! Živio dr. Novaković! Živio dr. Grubišić!

Zbor je otvorio pred masom od preko 3000 ljudi zamjenik kandidata g. Vojin Malešević, sreski školski nadzornik, koji je održao kraći govor, a zatim je odmah dao riječ ministru g. dru Novakoviću. U svome poduzem govoru, koji je bio često prekidan burnim odobravanjem, min. g. dr. Novaković evocirao je najprije ono doba, kada su u Gjevrskama radili poznati nacionalni borci. Danas Vam dolaze — rekao je dr. Novaković — svakojaki demagozi obećavajući i prijeteći. Obećali su vam svega, ali od toga samo magla i dim... Ja vam ne obećavam, već sam samo govorio o onome što je svršeno. Zatim ministar g. dr. Novaković ističe šta je sve vlada g. dra Stojadinovića učinila kroz ovo tri i po godine, a među ostalim spominje i invalidski zakon kao i zakon o dobrovoljcima. Osvrće se na zajam od pedeset miliona dinara, koji je zaključen za javne radove u Primorskoj banovini, pak zatim prelazi na političku situaciju u zemlji pred decembarske izbore za Narodnuskupštinu. Na strani g. dra Stojadinovića — rekao je dr. Novaković — nalaze

se grupe i stranke, koje nastupaju sa jednim jedinstvenim programom: jedan Kralj, jedan narod, jedna država na čelu sa Dinastijom Karađorđevića. Na drugoj strani nalazi se nekakav konglomerat pod imenom Bloka narodnog sporazuma. Poslije nego li je naveo ko se sve nalazi u toj drugoj grupi g. dr. Novaković ističe da se u toj grupi nalazi i jedna interesantna ličnost, koja je sve do juče bila najveći protivnik g. dra. Mačeka, Iz mase dobacuju: »Posilni! Eto — kaže dalje g. dr. Novaković — vi već znate na koga ja mislim. Do juče slavni srpski general g. Petar Živković postao je posilni b. austro-ugarskog oficira Mačeka! (Dolje s njim! kliče masa). G. Živković morao je biti dosljedan svojoj prošlosti i izići pred narod svojim programom. Medjutim, što je učinio g. Živković? On se skrio pod skut g. dra Mačeka!

Pošto je neko iz mase dobacio da što je sa fabrikom »Dalmatienne«, ministar g. dr. Novaković osvrnuo se je i na to pitanje i kaže, da ime »Dalmatienne« simbolise jedan sraman ugovor, koga je vlada g. dra Milana Stojadinovića naslijedila od g. Petra Živkovića. Pretsjednik vlade g. dr. Stojadinović — kaže dalje g. dr. Novaković — izjavio je u Splitu, da je njegova čvrsta volja da to društvo sa svima postrojenjima pređe u državne ruke i ja vam mogu otvoreno da kažem, da će to uslijediti u najskorije vrijeme. Kraj govora g. dra Novakovića bio je burno pozdravljen sa poklicima »Živio vodja dr. Stojadinović! Živio dr. Novaković!

Nakon toga govorio je poslanički kandidat za srez šibenski g. dr. Slavko Grubišić. Njegova pojava bila je pozdravljena neopisivim oduševljenjem od nekoliko hiljada naroda, koji su iskoristili priliku da mu javno iskažu koliko ga vole i koliko su mu vjerni i odani. G. dr. Grubišić održao je i ovdje jedan vrlo temperamentan govor u kome je iznio politiku jugoslovenskih nacionalista sa Primorja, Umjesto da zajedničkim našim silama — rekao je g. dr. Grubišić — rješavamo ekonomska pitanja i da državu ojačamo i očelčimo, umjesto da jednom zauvijek dignemo čel iz ovoga kala i blata, mi još uvijek trošimo riječi oko toga da li smo mi jedan ili tri naroda. Ovo pitanje mi ne poslavljamo, jer je ono za nas riješeno još prije dvadeset godina. To pitanje postavljaju oni, koji neće ovu državu. Zato ćemo mi još jednom i po posljednji put, upravo prilikom dvadesetogodišnjice Ujedinjenja, da im odgovorimo svojom velikom pobjedom 11 decembra. Mi 11 decembra nećemo glasati hoće li ili neće biti Jugoslavije. Za nju su glasali i izglasali je solunski dobrovoljci i zato je ona — vječna. U njenim temeljima stavljena je sveta Kraljevska krv. Mladi Kralj Petar II. je simbol državnog i narodnog jedinstva. Kralj Petar II. je kruna

osvećena i posvećena Njegovog Oca Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Ovi izbori imaju za nas sasvim drugo značenje. Mi na ovim izborima postavljamo pitanje narodu: da li je za to da već jednom u našoj zemlji bude uspostavljen red i mir? Je li za to da se u našoj zemlji uspostavi poštena all gozdeua ručka? Na to ima narod da odgovori! (Burni poklici: Hoćemo! Živio dr. Grubišić!) Kraj govora g. dra Grubišića popraćen je oduševljenim poklicima Kralju, Jugoslaviji, dr. Stojadinoviću, dru. Novakoviću i dru. Grubišiću.

Zatim su još govorili g. Nikola Dragišić, pretsjednik skradinske općine, g. Ačim Čavlina, sekretar banov. odbora JRZ iz Splita, pak je zbor zaključio g. Vojin Malešević, zamjenik kandidata za srez šibenski. Pjevački zbor JRZ iz Šibenika na svima ovim zborovima pjevao je državnu himnu i Hej Sloveni.

*

Istoga dana ministar g. dr. Novaković održao je vrlo uspjele zborove u Radučiću na kome je bilo prisutno preko 500 pristalica JRZ, a uveče u Kninu, u vidu jedne šire konferencije. I na ovim zborovima ministar g. dr. Novaković bio je burno pozdravljen od velike mase oduševljenog naroda.

Upisivanje članova naše stranke vrši se u sekretarijatu Izvršnog odbora na Poljani Kralja Petra I. (nad Narodnom kafanom) svakog dana.

Promjene pretsjednika biračkih odbora u šibenskom srezu

Pod tek. br. 1. a za glasačko mjesto Rupe, postavljen je novi pretsjednik biračkog odbora: Nagler Ljubo, učitelj, Bilice (srez šibenički), a raniji razriješen;

pod tek. br. 1. a za glasačko mjesto Varivode, postavljen je novi pretsjednik biračkog odbora: Troškot Petar, učitelj Šibenik, a raniji razriješen;

pod tek. br. 2, a za glasačko mjesto Vrulje Bilice, postavljen je novi pretsjednik biračkog odbora: Doneli Ivo, finansijski savjetnik, Split, a raniji razriješen;

pod tek. br. 2, a za glasačko mjesto Dubrava, postavljen je novi pretsjednik biračkog odbora: Bulat dr. Lucije, sudija, Split, a raniji razriješen;

pod tek. br. 4, a za glasačko mjesto Vodice, postavljen je novi pretsjednik biračkog odbora: Petrović Aleksandar, profesor VIII realne gimnazije, Beograd, a raniji razriješen.

ŠIRITE ODBRANU

VIJESTI IZ ŠIBENIKA I BANOVINE

Općinski dug kod Hipotekarne banke

KAKO DA SE NAJPOVOLJNIJE RIJEŠI OVO VRLO VAŽNO FINANSIJSKO I GOSPODARSKO PITANJE NAŠE OPĆINE.

Kako je poznato, Hipotekarna banka potražuje od šibenske općine din 2 miliona i 700 hiljada glavnice i dinara 746.200 zaostalih anuiteta, tako da cijeli općinski dug prema stanju od 30 VI ov. god. iznosi 3 miliona, 446 hiljada i 500 din.

Na osiguranje dugovane glavnice ima banka ugovorno pravo zalog na jedan dio općinskih nepokretnina (zgrada). Pošto je Općina došla u takav položaj da joj je bilo nemoguće, pored redovnih, plaćati još i zaostale anuitete, to se je obratila molbom Hipotekarnoj banci da zaostale anuitete pridruži glavnici, te da produži rok amortizacije i sniži kamatnjak. Nakon orakove konverzije, Općina bi mogla da bez osobitih poteškoća redovito udovoljava anuitetnoj službi. U smislu toga, Općina je spremna, veli se dalje u toj molbi Općine, da banci pruži sigurne garancije.

Na ovu molbu Hipotekarna je banka odgovorila da pristaje na ukapitalisanje zaostalih anuiteta i produženje roka amortizacije od 20 na 30 godina ali o sniženju interesne stope nema ni govora. Na osiguranje cjelokupnog potraživanja, banka traži proširenje ugovornog prava zalog na sve općinske prihode od prireza, taksa, trošarina i uvoznine. Osim toga, Općina je dužna, da na sigurno pokrije svake godine redovno unosi u svoj budžet novoobračunati anuitet, koji bi dospijevao I-I i I-VII svake godine, a iznosio bi dinara 148 hiljada i 450 semestralno.

Kada bi Općina pristala na ove uvjete, banka bi, pored navedenih plaćevnih olakšica, odustala od ovršne prodaje založenih općinskih nekretnina.

U pogledu rješenja ovog vrlo važnog finansijskog i gospodarskog pitanja naše Općine, pojavila su se dva mišljenja između mjerodavnih krugova.

Jedni su za to da se banci, pored nekretnina, založe i svi prihodi, kako bi se izbjegla ovršna prodaja općinske imovine, koju hi banka neodstupno povelala, ako se neće udovoljiti njezinim zahtjevima. Razlozi ovog stajališta su u tome, što se prodajom općinskih založenih zgrada nebi dug u cijelosti podmario. Tako bi nakon gubitka zgrada ostao Općini i dalje na teretu znatni dio duga i briga kako da ga redovito otplaćuje.

Predajom u zalog banci svih općinskih prihoda, naravno, da bi se općina našla u vrlo neugodnom položaju. Ali kada bi se osigurala uredna otplata anuiteta prema relatično povoljnim uvjetima, koje nudi Hipotekarna banka, ne bi se došlo u situaciju da se banka sama naplaćuje, što bi svakako gradsku administraciju dovelo u bezizlazan položaj. Međutim, gradska je u prava tu da u buduću, nakon konver-

zije dugovanja, izbjegne svaku mogućnost gomilanja zaostalih anuiteta, jer je dužnost svake dobre općinske uprave, da u prvom redu redovito vrši otplatnu službu konsolidovanih obaveza.

A vremenom bi se, ističu nadu ovi krugovi, moglo osloboditi zaloga i općinska imovina i općinski prihodi putem nekog aranžmana sa samom Hipotekarnom bankom ili preko jednog povoljnog sanacionog zajma iz kojeg bi se banka podmirila.

S druge strane zastupa se mišljenje da se Hipotekarnoj banci ne prepušta u zalog općinski prihodi. Navodi se, da je zalaganje općinskih prihoda nepovoljno u više pravaca. Prvo, time bi se Općina lišila svih svojih novčanih sredstava, i odrekla blagodati, koje joj daje izvršni zakon; drugo, Općina bi bila izložena na milost i nemilost banke; a treće ne bi mogla da vodi sigurnu upravu jer bi mogao nastati slučaj da joj se oduzmu svi efektivni primitci u toku jedne budžetske godine. Osim toga, takovo davanje u zalog bilo bi nečasno za općinske organe, jer bi odavalo njihovu lakoumnost, neozbiljnost i dezinteresovanje za važna općinska pitanja.

Rade, misle ovi krugovi, da ide na dražbu već založena nekretnina, nego ustupiti banci prihode, jer se u tom slučaju može najgore desiti da se plaća kirija za otuđena pomiješca koja bi Općina zadržala u svojoj uporabi a za koja će djelomično i onako plaćati — u koliko se to odnosi na zgradu carinarnice, — ako se Općina preseli u tu zgradu.

Banka bi se imala zadovoljiti time, što bi joj se, uz založene zgrade imala obezbjediti uredna otplata anuiteta, i to tako što bi se 20 posto naplaćenih općinskih prireza izravno pređavalo banci sa strane Poreske uprave. Na taj se način postizava iznos od din 240.000 godišnje. Razlika od Din 56.900 do punog iznosa anuiteta, da se osigura iz dijela avansa »La Dalmatienne«, koji otpada na šibensku općinu, ili povišenjem postotka prireza, koji se preko Poreske uprave doznaučuje banci. Do tih granica može se banci dati pravo zalog, čime bi i amortizacija njezinog potraživanja bila apsolutno pokrivena i obezbjeđena.

Ovo su mišljenja nadležnih komunalnih činovaca po iznesenom pitanju. Kako su ta mišljenja podvojena to će se izloženi predmet, koji je i te kako važan, ponovno raspraviti u posebnom odboru. Ovaj će odbor izraditi referat sa konkretnim predlogom za gradsko vijeće koje je nadležno za donošenje meritorne odluke. Odluku vijeća po pitanjima ovakove prirode, ima konačno da odobri Ministar finansija u sporazumu sa Ministrom unutrašnjih poslova.

PROMJENE U UREDNIŠTVU NAŠEG LISTA
Iz redakcionog odbora „Odbrane“ istupio je dosadašnji član g. Dr. Ante Mišura i sa današnjim brojem kao glavni urednik lista fungiraće g. Milivoj Grubišić.

PROMOCIJA

Na Pravnom fakultetu zagrebačkog Univerziteta promoviran je na čast doktora prava g. Miloš Karović sin pok. Dr. Dušana. Čestitamo!

Kvartovski agitacioni odbori J.R.Z. Za grad Šibenik

U cilju što uspješnije izborne propagande Mjesni odbor J.R.Z. u Šibeniku konstituirao je ovih dana posebne kvartovske agitacione odbore i to za: grad, Varoš I, Varoš II, Varoš III, Dolac, Crnicu i Goricu.

U Šibeniku je osnovan pjevački zbor J.R.Z.

Ovih dana, inicijativom Mjesnog odbora J.R.Z. u Šibeniku, osnovan je muški pjevački zbor J.R.Z. Do danas zbor broji oko 50 članova i skoro svake večeri pjevači marljivo vježbaju pod vodstvom g. Žepine. Ovaj pjevački zbor sudjelovao je kod svih većih partijskih zborova i manifestacija J.R.Z.

Uspjela premijera Leharove operete „Zemlja smiješka“

Pred punim kazalištem odlične šibenske publike izvedena je u subotu 26 t. mj. romantična opereta „Zemlja smiješka.“ Ova opereta je općenito ocijenjena kao najbolje muzičko djelo poznatog bečkog kompozitora Franca Lehara.

Osim krasnih melodija i egzotičnih šlagera kojima obiluje ova opereta, njezini finali I i II čina muzički su obrađeni u strogom opernom stilu i zato postavljaju velike zahtjeve na glasovne i glumačke sposobnosti nosioca glavnih uloga. Zato je kod izvjesnog dijela puplike u početku operete zavladao prilična rezerviranost. Držalo se valjda da šibenski diletanti i njihov artistički vođa neće biti dorasli jednom ovakovom zbilja teškom zadatku. I tome valjda treba pripisati jednu za naše prilike zbilja čudnovatu činjenicu, da uvertira operete, a isto tako i prvi nastup solistice nije bio aklamiran i ako je to zbilja zasluživalo, a i inače je običaj u kulturnim središtima da se toliko pažnje pokaže i prema orhestralnim izvađačima, te njihovom dirigentu, kao i prema nosiocima glavnih uloga. Ovo smo istakli zato da se vidi kako je u našem gradu zbilja teško »osvajati« pupliku i kod iste očekivati unapred neke izljevne simpatije, ako izvađači svojom igrom i pjevanjem sami to ne zasluže. A izgleda čak da jedan dio naše kazališne publike ne zna ili neće da razlikuje profesionalce od diletanata, pa od naših diletanata često traži i zahtijeva mnogo više nego bi to mogli da dadu najbolji profesionalci.

Jedino kada se priređuju kojekakve političke parade prikrivene nekim muzičkim ili kazališnim priredbama problematične vrijednosti onda se »već unapred« mogu očekivati »burni aplauzi oduševljene publike« a unapred pripremljeni novinski članci uzveličaju izvađače. Zato su naši diletanti, koji kao muzičko društvo nisu »politički obojeni« imali u subotu naveće da izdrže u kazalištu »vruću hladnoću« i oni su ga svojom odličnom igrom i lijepim pjevanjem ne samo izdržali i otopleli, nego i sasna zagrijali, tako da se i puplika poste-

peno zagrijavala i oduševljavala, dok to oduševljenje nije spontano provailo u burno povlađivanje.

Osobito se aplaudiralo na otvorenoj bini odličnom našem tenoru g. Brunu Belamariću, koji je pjevački i glumački u odličnoj glasovnoj dispoziciji savršeno izradio svoju tešku i napornu ulogu nesretnog kineskog princa Su Chonga, zatim njegovoj partnerki gospođici Milevi Bodrožić kao grofici Lizi, te gospođici Pupi Medić, koja je kao subreta »Mi« poznjela svoj dosada najveći uspjeh.

U manjim ulogama treba istaknuti odličnu glumu diletantskog veterana gosp. Justa Dellagiovane, zatim g. Josipa Vikaria koji je dobro nasmijao pupliku, Alberta Druttera, Josipa Petišića, Java Tilića, te gospođica Kundić, Aralica, Desanke Belamarić i ostalih. Osobiti uspjeh je imao kineski balet, za kojeg se uočilo da je originalno naštudiran po gosp. Ernestu Štorku. Ovaj se balet toliko dopao puplici da je morao biti ponovljen.

Dobra je i grupa oficira sastavljena od zbilja lijepih i stasitih mladića, dok je mješoviti zbor dobro izvršio svoj mali zadatak. Kostimi i kulise bogate i šarolike, samo je trebalo nešto više svijetla na bini, radi boljeg postizavanja scenskih efekata.

Orhestar sastavljen od glazbara Mornaričke Muzike dobro je pratio izvedbu, samo se mjestimice zapažala izvjesna nesigurnost kod pojedinih dionica, čemu je valjda kriv neakustičan položaj na kojem je smješten orhestar ili možda promjena glazbara uslijed toga što je baš ovih dana polovina Mornarske Muzike premještena u Split. Dirigent i režiser ove uspjele operete gosp. M.o Makso Unger bio je toplo pozdravljen od puplike te je njemu i ostalim akterima darivano lovor vijenaca i cvijeća.

Muzikus

IZ UREDNIŠTVA Zbog promjena, koje su nastale u uredništvu našeg lista ovaj broj izlazi sa izvjesnim zakašnjenjem. Molimo da se ovo uvaži.

Političke bilješke

Dr Ante Trumbić tri puta odbio Mačekovu ponudu, da kandidira na listi HSS.

»Hrvatski borac« br. 6 pod gornjim naslovom donosi slijedeće:

»Za vrijeme posljednjih izbora, od 5 svibnja 1935, kandidirao je dr Trumbić na listi HSS u Dalmaciji i to u kotaru Imotski, gdje je dobio skoro 90 posto svih predanih glasova

Prije nekog vremena, za vrijeme dok ga je zdravije služilo, posjetio je Dra Trumbića, izaslanik dra Mačeka i ponudio mu mandat za grad Zagreb.

Dr Trumbić je to odbio, s motivacijom da je dr Maček bez pitanja članova vodstva i bez konzultacije narodnih zastupnika, donio sudbunosnu odluku, da primi na svojoj listi jednog Jeftića.

Poslije toga, kad je već bio oholo, posjetio je dr Jure Šutej ponovno dra Trumbića i ponudio mu mandat zagrebački, nastojeći da ublaži sramotu u pogledu Jeftića i Živkovića.

Dr Trumbić je ponovno to odbio. Dan prije nego je definitivno sastavljena lista, ponovno su neki prijatelji dra Trumbića pokušali, da ga nagovore te da će mu dati opet mandat u Dalmaciji i to splitski!

Ali je i ovu treću ponudu Dr Trumbić odbio s istom motivacijom.

Izgleda, da je Dra Trumbića uvrijedila i činjenica (osim slučaja Jeftić-Trumbić), što mu je Maček ponudio zagrebački mandat, koji je iluzoran, jer kako je poznato, i na posljednjim izborima da je Jeftić dobio samo oko 900 glasova, ipak je zbog sistema većine izbornog zakona — dobio sva četiri mandata.

Zbog opće apstinencije, koja će biti u Zagrebu, više je nego sigurno da HSS u Zagrebu neće dobiti nijedan mandat.

Za taj budući poraz, treba zahvaliti »mudroju« politici Kupinečkog »vođe«.

Hrvatski intelektualci i idući izbori

U uvodnom članku pod gornjim naslovom »Hrvatski Borac«, između ostalog, kaže:

»Grad Zagreb ima oko 80.000 izbornika.

Svi ćemo mi biti naskoro svjedoci, da će preko polovice pravih Hrvata - Zagrepčana, 11 prosinca ostati kod kuće i neće glasati za jednog Reberskog, i time pokazati dru Mačeku, da je Prilaz izgubio povjerenje, ne samo hrvatskih intelektualaca, nego i radnika i građana i to zato, što je dokazao, da je kao »vođa« - nesposoban!»

Oprostajno pismo dra Trumbića upućeno je hrvatskom metropolitu.

Dr Trumbić ostavio je oprostajno pismo za hrvatskog metropolitu preuzv. g. dra Stepinca, koje mu je odmah nakon smrti i uručeno. Čudno je da pok. Trumbić nije ostavio kakvo oprostajno pismo za »vođu« hrvatskog naroda g. dra Mačeka o komu je imao »najljepše« mišljenje.

Poruka Vlatka Radića iz Pariza.

Vlatko Radić poručio je iz Pariza svojim stranačkim prijateljima, da ne sudjeluju kod narednih izbora, te je dodao, da će se vratiti poslije 11 decembra u Zagreb, »nakon neuspjeha dra Vl. Mačeka, na koji on sa sigurnošću računa«.

Zagrebačka „Nezavisnost“ predviđa si-gurnu pobjedu g. dra Stojadinovića

U zagrebačkoj »Nezavisnosti« dr S. L. rezonuje o tome kakav bi bio rezultat izbora za samu HSS u slučaju da lista g. dra Mačeka dobije većinu.

U tom slučaju, veli list, Maček-Jevtićeva lista dobila bi oko 320 mandata.

Ali od toga otpalo bi na HSS u najsrećnijem slučaju 80 mandata, a svi ostali 240 pripali bi Srbima, uz neke Slovence.

Prema tome u vladi, koja bi se prema tome izbornom rezultatu obrazovala, predsjednik bi bio ili Jevtić ili Živković ili koji Stanojevićev radikal i svega nekoliko Mačekovih ministara. Do izbora za Konstituantu koju traži g. dr Maček trebalo bi barem godinu dana a za to vrijeme bi se g. dr Maček našao ponova u opoziciji«.

Dalje veli list:

»Ali kad znamo da ovog puta za dr Mačeka neće glasovati Muslimani i ogromni dio Hrvata, većina Slovenaca, većina Mađžara i Nijemaca, koji su g. 1935 svi glasali za Mačekovu listu, onda

mora svakome biti jasno, da ovoga puta Maček-Jevtićeva lista nikako i u nikojem slučaju ne može dobiti većinu, ako bi i svi Hrvati listom izašli na glasanje.

Niti su se birači srpske Udružene opozicije od 1935 do danas povećali, ako ih nije mnogo manje, niti Jevtić od kako nije na vlasti, ima toliko pristaša, da bi se mogli nadoknaditi spomenuti gubitci na biračima, koji će ovaj puta glasati za vladinu listu.

U tom dakle drugom i sigurnom slučaju sva Mačekova lista može da dobije najviše 60 mandata, od

Zborovi ministra g. dra Novakovića u Kninskoj krajini

Knin, 25 XI.

U toku prošle nedjelje Ministar bez portfelja g. dr. Niko Novaković obišao je, u društvu svojih stranačkih prijatelja iz Knina, gotovo sva sela Kninske Krajine. U svim selima ministar g. dr. Novaković bio je oduševljeno dočekivan uz pucanje prangija i sa slavlucima. Na zborovima, koji su održani u Golubiću, Plavnom, Mok-

rom Polju, Pađenama, Biskupiji, Orliču, i koji su bili odlično posjećeni, ministar g. dr. Novaković održao je nekoliko programatskih govora. Narod je svuda sa velikim oduševljenjem saslušao izlaganja g. ministra. Može se sa sigurnošću računati, da će na decembarskim izborima Kninska krajina listom glasati za našeg vođu g. dr. Milana Stojadinovića.

kojeg bi broja otpalo na Hrvate najviše 30 zastupničkih mjesta.

Šta u jednom parlamentarnom životu znači tih 30 mandata naspram deset puta većoj većini, naspram 300, koliko će ih vlada sigurno dobiti, to je jasno svakome čovjeku, koji znade i naš izborni zakon, i prilike, kakove su kod nas«.

Poraz liste g. Dra Mačeka na općinskim izborima u Ludbregu

Pretprošle nedjelje održani su općinski izbori u Ludbregu, trgovišto. Bile su postavljene dvije liste i to nezavisna građanska lista (u glavnom pristalice Jugoslovenske grupe g. Dr. Jurja Demetrovića) sa nosiocem g. L. Vrančićem, druga lista g. dra Mačeka, sa nosiocem g. Miškulinom. Od upisanih 779 glasača glasalo je 660 (80 posto). Od toga broja nezavisna građanska lista g. L. Vrančića dobila je 351 glas, a lista g. dra Mačeka 309 glasova. Poraz liste g. dra Mačeka u Ludbregu utoliko je karakterističniji, što je to srez g. Dra Ivana Pernara, koji je u isto vrijeme agitovao i za ove općinske izbore i poduzeo sve da bi lista g. dra Mačeka dobila većinu. Međutim, to nije pomoglo.

G. Dr Ferdo Šišić i još tri ugledna Zagrebčanina pristupili u JRZ.

Naš ugledni naučnik i profesor zagrebačkog univerziteta gosp. dr Ferdo Šišić stupio je ovih dana u JRZ. Isto tako stupili su u JRZ poznati zagrebački advokat g. dr Vladimir Kostić, specijalista za očne bolesti g. dr Vladimir Čavka i poznati industrijalac g. Roko Braun.

Mačekovci pristupaju u J. R. Z.

Skoro svakog dana razne grupe pristalice b. HSS pristupaju u JRZ. Ovih dana se to desilo u prijedorskom i vinkovačkom srezu. Prilikom održanih konferencija JRZ u raznim selima pristalice b. HSS saslušali su sa velikim odobravanjem govore prvaka JRZ, a zatim pristupili kao članovi mjesne organizacije.

Za koga glasaju JN-sovci?

U onim srezovima u kojima JNS nema dovoljno pristalice, Izvršni odbor izdao je nalog svojim članovima, da glasaju za kandidate na listi g. Dra Mačeka.

G. Dr. Marko Kožul protiv liste g. dra. Stojadinovića

G. dr. Marko Kožul, bivši narodni poslanik i ministar n. r., koji je, kao što je poznato, do danas promijenio sve moguće stranke i pokrete, nije ovog puta imao sreće da kandidira u šibenskom srezu, jer je, najzad, situacija prepuštena onim ljudima, koji su legitimirani da zastupaju interese ovih krajeva.

Sada g. dr. Kožul agitira protiv liste g. dra. Stojadinovića. Iako je ta agitacija g. dra. Kožula već unapred osuđena na neuspjeh, jer se njegovom pozivu nitko iz naroda ne odužuje, ipak je stav g. dra. Kožula interesantan s obzirom da on u punom svijetlu prikazuje politički moral ovog zaista rijetkog političkog skakavca. O tome mi smo odavno bili na čistu, a za one koji nisu, nadamo se, da će barem sada biti. Međutim, značajno je da se za g. dr. Kožula nije ni u opoziciji mogla osigurati kandidatatura, jer ga i tamo neće.

„TIPOGRAFIJA“ vod. **Hamilkar Vitaliani**
ŠIBENIK kraj Katedrale Sv. Jakova
Vj. R. Pelicarić

Preuzima sve poslove spadajuće u grafičku struku

kao : brošure, plakate, pozivnice, račune, tabele itd.

uz najpovoljnije uvjete. - Savjesna i točna podvorba

— Osmrtnice izvršuju se najhitnije —